

„Komunalne usluge“ d.o.o Podgorica

IZVJEŠTAJ SA OGRANIČENOM ODGOVORNOSĆU KOMUNALNE USLUGE Podgorica		
Dodatak		
22.03.2016.		
Redni broj	Bro.	Priča
	1419	

**IZVJEŠTAJ O RADU DRUŠTVA SA
OGRANIČENOM ODGOVORNOŠĆU
„KOMUNALNE USLUGE“- PODGORICA
ZA 2015. GODINU**

Podgorica, mart 2016.god.

S A D R Ž A J

- I UVOD
- II OSTVARIVANJE JAVNE FUNKCIJE
- III RAD ORGANA UPRAVLJANJA
- IV ORGANIZACIJA I KADROVSKA OSPOSOBLJENOST
- V PODACI O POSLOVNOM PROSTORU I OPREMI
- VI ODNOS I SARADNJA SA ORGANIMA, ORGANIZACIJAMA I DRUGIM SUBJEKTIMA
- VII PODACI O FINANSIJSKOM POSLOVANJU
- VIII OCJENA STANJA I PREDLOG MJERA

I UVOD

Društvu sa ograničenom odgovornošću „Komunalne usluge“ Podgorica osnivač je povjerio obavljanje komunalnih djelatnosti i to:

- održavanje javne gradske rasvjete
- održavanje svjetlosne signalizacije
- održavanje kablovske kanalizacije

Održavanje javne rasvjete i svjetlosne signalizacije predstavlja osnovnu djelatnost Društva i finansiraju se iz sredstava Budžeta Glavnog grada.

Obzirom da raspolažemo Licencem za izvođenje elektroenergetskih instalacija, uređaja i postrojenja u elektroenergetskim objektima to ćemo, pored redovnog i kvalitetnog održavanja objekata javne rasvjete i svjetlosne signalizacije, vršiti usluge trećim licima jer smo za to stvorili tehničke prepostavke.

„Komunalne usluge“ d.o.o. u okviru svoje osnovne djelatnosti na održavanju javne rasvjete i semaforske signalizacije u 2015. godini preduzelo je i određene aktivnosti na primjeni savremenih tehničkih rješenja za uštedu električne energije i modernizaciji na poljima javne rasvjete i semaforske signalizacije.

Osim osnovne funkcije javna rasvjeta i svjetlosna signalizacija moraju ispuniti i niz drugih zahtjeva kao što su: estetski izgled, stvaranje prijatnog ambijenta i vizuelnog komfora, ekonomičnost, pouzdanost, smanjenje troškova održavanja, mogućnost daljinskog upravljanja i sl. U cilju stvaranja uslova za ispunjenje svih ovih zahtjeva, a u skladu sa važećim procedurama, u prethodnom periodu usvojene su Preporuke za projektovanje, izvođenje i održavanje javne rasvjete i semaforske signalizacije na području Glavnog grada. U tekućoj godini oformljena je stručna komisija sa zadatkom inoviranja navedenih Preporuka. Principi i opredjeljenja kojima smo se rukovodili pri izradi Programa rada za 2015.godinu su proistekli iz usvojenih Preporuka za projektovanje, izvođenje i održavanje javne rasvjete i svjetlosne signalizacije na području Glavnog grada.

Osnovni principi na kojima se temelje usvojene Preporuke su: primjena savremenih tehničkih rješenja, smanjenje troškova za utrošenu električnu energiju i održavanje, stvaranje mogućnosti daljinskog nadzora i upravljanja na objektima javne rasvjete kao i povećanje sigurnosti građana primjenom efikasnih zaštita od kvarova na instalacijama.

U prethodnom periodu Glavni grad Podgorica je povjerio „Komunalne usluge“ d.o.o. na održavanje tk i energetska kanalizaciju. Održavanje tk i energetske kanalizacije obuhvata održavanje objekata koje su izgradili Glavni Grad i Agencija za izgradnju i razvoj Podgorice.

„Komunalne usluge“ d.o.o. - Podgorica je telekomunikacioni operator na domaćem tržištu i posjeduje sopstvenu optičku mrežu na području Glavnog grada. Ovo Društvo je u protekloj godini održavalo optičku infrastrukturu u dužini od oko 60 km čime su pričinjene znatne uštede Budžetu Glavnog grada.

II OSTVARIVANJE OSNOVNE FUNKCIJE

1. TEKUĆE ODRŽAVANJE JAVNE RASVJETE

Održavanje postojeće javne rasvjete obuhvata 22.150 stubnih mesta i 28.580 sijaličnih mesta, od toga 25 % svjetiljki kandelaberskog tipa. Ukupna dužina podzemnih i nadzemnih vodova iznosi 656.500 m.

Nedostaci u osvjetljenju pojedinih saobraćajnica, trgova, šetališta i parkova, u cilju povećanja bezbjednosti imovine i lica i pored znatnog poboljšanja posljednjih godina nisu u potpunosti otklonjeni, pa se stoga preduzimaju razne mjere da bi se javna rasvjeta dovela u što prihvatljivije stanje.

U interesu što kvalitetnijeg održavanja objekata javne rasvjete i svjetlosne signalizacije i pružanja usluga iz domena naše djelatnosti realizacija programskih aktivnosti se ogledala kroz sljedeće:

- obilaženje objekata javne rasvjete, registrovanje kvarova kao i njihovo otklanjanje po trafo reonima,
- obilaženje objekata javne rasvjete, registrovanje kvarova i njihovo otklanjanje po osnovu prijave građana i nadležnih organa (Komunalne policije i sl.)
- obilaženje mjesta nezgode (vandali, saobraćajni udes, vremenske neprilike i sl.) i otklanjanje konstatovanih nedostatka po prijavi MUP-a Crne Gore i sl.
- Montiranje i demontiranje novogodišnjih ukrasa na javnim gradskim prostorima.
- Pomoći ostalim privrednim društvima i službama čiji je osnivač Glavni grad prilikom redovnog i havarijskog održavanja elektroinstalacija kao i prilikom organizacije raznih manifestacija u vidu ljudstva i mehanizacije.
- Kontrola i održavanje svih mjernih mesta, a u skladu sa mjesecnom analizom utroška električne energije na istim.

Pored redovnih aktivnosti ekipe našeg Društva nastavljaju sa aktivnostima na uštedi električne energije utrošene za javnu rasvjetu. U sklopu tih aktivnosti ekipe „Komunalne usluge“ d.o.o su vršile kontrolu i isključenja nelegalno priključenih potrošača na mrežu javne rasvjete. Procijenjena vrijednost uštede iznosi oko 100.000,00 eura na godišnjem nivou.

Takođe, navodimo da je procenat ispravnosti rasvjete 98% (dok je evropski prosjek 90 %) u gradskom jezgru i oko 90% na perifernim područjima (dok je evropski prosjek 75 %). Glavni grad Podgorica ima preko 28.000 rasvjetnih tijela odnosno na oko 7 stanovnika po jedno rasvjetno tijelo (prosjek za gradove ove veličine je 10 stanovnika na jedno rasvjetno tijelo) što će reći da Podgorica spada u kvalitetno osvjetljen grad. Veliki broj rasvjetnih tijela kao i preko 500 km raznih kablova iziskuje ogromne troškove i angažovanje zaposlenih u ovom Društvu da bi se postigao kvalitet osvjetljenja javnih površina i sigurnost građana.

2. TEKUĆE ODRŽAVANJE SVJETLOSNE SIGNALIZACIJE

Održavanje svjetlosne signalizacije obuhvata skup planskih (preventivnih) i korektivnih (havarijskih) aktivnosti usmjerenih ka održavanju cjelokupnog sistema u ispravnom stanju. Veći dio tih poslova podrazumijeva redovnu kontrolu mikroprocesorskih uređaja koji regulišu rad svjetlosne signalizacije na raskrsnicama, provjeru ispravnosti spoljne opreme, provjeru sistema komunikacije između uređaja, kao i registrovanje kvarova i njihovo otklanjanje.

Služba svjetlosne signalizacije kojoj organizaciono pripada održavanje objekata svjetlosne signalizacije, angažovana je na sljedećim aktivnostima:

- Održavanje mikroprocesorskih (semaforskih) uređaja i spoljne semaforske opreme na 47 raskrsnica, koje su regulisane sa 45 semaforskih kontrolera.
- Održavanje optičke infrastrukture (optički kablovi, optički čvorovi i dr.)
- Održavanje tk kanalizacije
- Održavanje hardverske opreme u nadzornom centru
- Održavanje softverskih aplikacija za potrebe monitoringa sistema svjetlosne signalizacije i video nadzora.
- Održavanja signalizatora (zvučni moduli) za slijepa i slabovidna lica na 11 semaforizovanih raskrsnica.
- Održavanje sistema video nadzora na sljedećim lokacijama:
  - Analogne video kamere za panoramsko praćenje saobraćaja
    - raskrsnica Ul. Bracana Bracanovića i 4 jula (4 kamere)
  - Digitalne PTZ IP kamere za panoramsko praćenje saobraćaja:
    - Park "Pobrežje"
    - Most "Milenijum", raskrsnica Ul. Jovana Tomaševića i Bul.Serdara Jola Piletića
    - Most "Andrije Kažića"

U toku 2015. godine završeno je opremanje raskrsnice pješačkim semaforom prema Cetinjskom putu i priključka prema JU OŠ "Vlado Milić". Takođe, realizovano je opremanje i montaža svjetlosne signalizacije sa potrebnom opremom ("žuti treptač") na raskrsnici Mareza-Danilovgrad, kao i na dva kružna toka prema Golubovcima.

3 POSTAVLJANJE I IZGRADNJA JAVNE RASVJETE I SVJETLOSNE SIGNALIZACIJE

Za poslove postavljanja i izgradnje javne rasvjete Budžetom Glavnog grada za 2015.god. opredijeljen je iznos od 300.000,00 eura. U sklopu ovih aktivnosti izvedeni su radovi na sledećim lokacijama (iznosi su dati u eurima):

	Lokacija:	Fakturisano:
1	Cijevna bb (iza „Kalije“)	6.116,45
2	Blok 6 - Ulica Rista Dragičevića	1.295,73
3	MZ Dajbabe - Kod kuće Konjevića	1.980,22
4	MZ Gorica - Ulica Obala Ribnice br.12	185,39
5	Ulica 4 jul br.9	11.889,71
6	Raskrsnica Podgorica-Nikšić i priključni put iz pravca Mareze	925,28
7	MZ Donja Gorica-Raskrsnica Cetinjski put-priključak za JU OŠ,,Vlado Milić"	4.272,68
8	MZ Masline - Ulica Peka Pavlovića br.11a	611,01
9	MZ Drač - Most Kapadžića	1.888,22
10	MZ Drač - Most koji spaja ulicu IV Proleterske i Drač	2.065,11
11	GO Tuzi - naselje Šipčanik	5.447,01
12	MZ Zagorič-Ui. Dušana Vukotića bb	1.521,45
13	MZ Zabjelo-Ulica Princeze Ksenije br.23	2.080,51
14	Go Tuzi kod doma zdravlja	744,42
15	MZ Gorica-Ulica Beogradska br.14	979,45
16	MZ Zagorič-Ulica Aleksandra Lasa Ivanovića	631,00
17	MZ Milješ-Kuće Rakića	821,49
18	MZ Dajbabe-Stara Dahna	1.600,44
19	MZ Gornja Gorica-Ui.Kosmajska	7.605,92
20	MZ Stara Varoš-Ui. Špira Mugoše br.5	185,98
21	MZ 19. decembar-Ulica Bracana Bracanovića	383,16
22	MZ Donja Gorica-Ui.Desanke Maksimović	5.642,41
23	GO Tuzi-iza autocentra "Rokšped"	383,39
24	GO Golubovci-Ljajkovići	15.311,73
25	MZ Zlatica-Ulica Dukljanska	267,36
26	MZ Masline-Ulica Petra Lubarde	2.434,64
27	MZ Doljani-Mosor	1.846,16
28	MZ Zagorič-Ulica Dr.Saše Božovića br.18	262,01
29	MZ Konik-Ui. Vojvode Mirka Petrovića	3.517,06
30	MZ Stara Varoš-Ui. Kralja Nikole br.97	564,75
31	MZ Masline-Ulica Nikole Kopernika br.12	388,17
32	MZ Momišići-Ulica 13 jul br.9	1.886,91
33	Ulica Omladinske brigade-kod Doma zdravlja	1.266,57
34	MZ Tološi II-Vranići bb (kod kuća Anđelića)	1.036,15
35	Ulica 4 jul (poligon malih sportova)	3.200,20
36	Donja Gorica-rasadnik Zelenilo	2.388,69

37	MZ Zlatica-Ulica Orjenska bb (prema kućama Cakovića)	930,48
38	MZ Dajbabe-iza Božura	184,52
39	MZ "19.decembar"-Bulevar Save Kovačevića (zgrada C-14-ulaz 5)	280,34
40	MZ Konik-Ui.Prištinska br.9	1.504,08
41	MZ Zabjelo-Zelenika bb (stadion malih sportova)	1.407,18
42	MZ Stijena - Drezga	2.384,10
43	MZ Donja Gorica-Ui. Rista Ratkovića br.8	339,03
44	MZ Gornja Gorica-Ui. Miloja Pavlovića (stadion malih sportova)	4.404,35
45	Kuće Rakića (Šainović)	1.951,60
46	GO Golubovci - Bracanov potok (pored kafane Tiha noć)	2.441,07
47	GO Golubovci - Mahala (put kuće Raja Vujačića)	4.567,40
48	GO Golubovci - Mahala (oko groblja)	5.506,73
49	GO Tuzi -naselje Tuški Rogami	3.141,36
50	MZ Zabjelo - Ulica Vojisavljevića bb (kod Roki Pistolata)	758,91
51	MZ Brskut - zaseok Mirin do	1.690,37
52	MZ Gornja Gorica - ulica Miloja Pavlovića br.163	934,27
53	MZ Mataguži-kapela II dio	1.292,34
54	MZ Gornja Gorica-Ui. Nikšićka	973,92
55	Tuzi-Krenza (izbjeglički logor)	3.476,50
56	MZ Donja Gorica-Ui. Novice Sekulovića od br.12-21	2.638,05
57	UL. 8.mart	1.460,30
58	MZ Zlatica-od kafane "Smederevo" desno	780,21
59	MZ Jedinstvo-Ui. Skopska br.74	780,47
60	MZ Blok VI-UL. Đoka Miraševićado br.1-13	1.390,81
61	MZ Gornja Gorica-Ui. Kosmajska (kod groblja)	369,52
62	MZ Konik-Ui. Husinjskih rudara bb (kod kuće Isada Babića)	762,08
63	MZ Masline-Kakaricka gora (autobusko stajalište)	452,37
64	GO Tuzi-(ulica koja spaja donje Tuzi sa putnim paravcem Tuzi-Hotii)	2.573,73
65	MZ Tološi-Ui. Tivatska br.29	369,04
66	MZ Zabjelo-Ui. Manastirska br.29	184,52
67	MZ Zlatica-kod pomoćnog stadiona "Kom"	928,08
68	MZ Gorica-Ui. Vaka Đurovića br.132	195,95
69	Ulica Oktobarske revolucije br.76	2.498,75
70	MZ 1.maj-Ui. Srednjoškolska br.72	623,60
71	MZ Masline-Ui. Jovana Ćetkovića	1.859,60
72	Nikšićki put	11.753,46
73	MZ Gorica-Ui. Vaka Đurovića (pored Gimnazije)	6.050,97
74	MZ Doljani (Mosor-Žutica)	1.307,98
75	MZ Dajbabe (na više lokacija)	7.958,09
76	MZ Ubli-selo Ptikalj	5.170,23
77	MZ Doljani kod kuće Zečevića	2.036,35
78	MZ Zagorič-Ui. Danilovgradska br.36-44	1.169,94
79	MZ Komani-selo Čafa	5.820,35

80	MZ Konik - ul. III Sandžačke brigade	762,08
81	MZ Zagorič-Ui. Nikole Tesle br.7-9	760,04
82	MZ Gornja Gorica - ul. Rusa Radulovića br.97	534,74
83	MZ 19.decembar - ul. Mitra Bakića br.98 (ispred Taša)	357,67
84	MZ Zabjelo - Dajbabsko brdo	268,83
85	MZ 13. jul - ul. Vasa Raičkovića br.40-48	1.758,94
86	MZ Momišići-Ui. Fruškogorska od br.31-39	524,03
87	JU OŠ „Marko Miljanov" Konik	439,71
88	MZ Dahna-kod kuća Rakočevića	283,03
89	MZ Tološi - ul. Dalmatinska br.47-47/b	1.292,10
90	MZ Tološi II-Ui. Ceklinska (kod kuće Dušana Savkovića)	301,78
91	MZ Zabjelo - ul. Radosava Burića br.292	3.035,81
92	MZ Drač-Orahovačka (ispred pošte CG)	1.005,85
93	MZ Blok 6 - Ruske kule M1	834,49
	MZ Tološi-Petra Šobajića kod STS Mareza i Petra Šobajića -	
94	kuće Krivokapića	595,21
95	MZ ljubović-Ui. 8.marta br.39	524,03
96	MZ Barutana - Selo Podstrana	1.488,07
97	MZ Mahala - Mojanovići kod seotskog groblja	749,27
98	MZ Zabjelo - ul. Princeze Ksenije br.31	351,53
99	MZ Stara Varoš - ul.Gojka Radonjića br.39-51	463,31
100	MZ Donja Gorica - ul. Novice Sekulovića br.1	267,37
101	MZ 13 jul - Vasa Raičkovića br.31-33	873,22
102	MZ 13 jul - bul. Svetog Petra Cetinjskog br.24	8.029,13
103	MZ 13 jul - ul. Vasa Raičkovića iza ETŠ	2.441,52
104	OŠ „Oktoih"	1.521,89
105	MZ Stara Varoš-Trg Božane Vučinić	2.389,04
106	MZ 13 jul - ul. Svetozara Markovića (igralište)	1.633,86
107	MZ 13 jul - ul. Svetozara Markovića (ispred Leonarda)	12.418,63
108	MZ 13 jul - bul. Svetog Petra Cetinjskog (iza Alpe bara)	2.270,16
109	MZ Zlatica - ul.Pljevaljska iz ul. Pohorske	186,90
110	Kakaricka gora iza marketa „Matija"	384,99
111	MZ Ubli - selo Orahovo (kod kuće Milić Miodraga)	537,50
112	MZ Dajbabe - Kolovrat (kuće Mugoša)	3.564,22
113	MZ Masline - Kakaricka gora	11.133,08
114	MZ 19 decembar - ul. Bratstva i jedinstva br.83	167,73
115	MZ Gradac - zaseok Granica	2.939,35
116	MZ 19 decembar - ul. Save Kovačevića br.51	1.938,40
117	MZ Masline - krak ulice Vasa BracaNova	3.183,92
118	GO Tuzi - pored stadiona Dečić	3.117,50
119	GO Tuzi - pored marketa Trend	625,98
120	MZ Proleter - ul. Generala Sava Orovića	3.205,65
121	MZ Piperi - Gornji Crnci	690,55
122	MZ Tološi-Ui. Dr. Blaža Raičkovića br.65	1.251,95
123	MZ Drač - ul. Mirka Vešovića br.9	1.251,95

124	JU OŠ „Vladimir Nadzor"	3.043,16
125	MZ Rogami - ul Pljevaljska	3.046,38
126	MZ Masline - ul.Rožajska	269,99
127	MZ Zagorič - ul.Brskutska bb (kod groblja)	186,90
128	MZ Dahna kod kuće Rakočevića	787,11
129	MZ Doljani selo Peuta	1.290,03
130	MZ Konik - Novo Selo - Vrela Ribnička	529,98
131	MZ Gornja Gorica - Nikšićki put(od servisa Boljević do ulice Knjaza Danila)	3.814,19
132	MZ Tološi - ul.Petra Šobajića (kod STS Mareza)	625,98
133	Raskrsnica Nikšićki put i Cetinjski put i rask. Ul.Vaka Đurovića i Vezirovog mosta	1.725,50
134	Ul. 4 jula, Soliter S1 Podgorica(komunalna inspekcija)	1.878,53
135	MZ Rogami - ul Pljevaljska (kuće Bulatovića)	1.956,09
136	MZ Donji Kokoti - put kuće Ristića	2.468,23
137	Ul.Radosava Burića - ispred Kineske Ambasade	966,99
138	Magistralni put E80, Podgorica - Golubovci, kružni tok kod distributivnog centra Voli, Kružni tok kod Kipsa	1.404,20
139	Raskrsnica bul.Vilija Branta sa ul.Nikole Tesle i Franca Rozmana	2.032,52
UKUPNO:		299.310,62

Pored navedenog ističemo da su izvedeni radovi na izgradnji i postavljanju javne rasvjete u ul. Vojislavljevića. Ukupna vrijednost investicije iznosi 56.839,41 eura.

Moramo napomenuti da smo na osnovu saglasnosti za rekonstrukciju objekata javne rasvjete od strane Agencije za izgradnju i razvoj Podgorice u 2015. godini izvršili radove u ul.Dositeja Obradovića u vrijednosti od 9.700,05 eura.

Takođe, naše Društvo je u toku 2015. godine na osnovu tendera za izgradnju i rekonstrukciju javne rasvjete, a koje je Agencija za izgradnju i razvoj Podgorice raspisala u istom periodu, izgradilo i postavilo javnu rasvjetu na 13 lokacija. Ukupna vrijednost investicije iznosi 54.806,04 eura.

4. TEKUĆE ODRŽAVANJE TK I ENERGETSKE KANALIZACIJE

U prethodnom periodu Glavni grad Podgorica je povjerio „Komunalne usluge“ d.o.o. na održavanje tk i energetske kanalizaciju.

Održavanje tk i energetske kanalizacije obuhvata održavanje objekata koje su izgradili Glavni Grad i Agencija za izgradnju i razvoj Podgorice.

Tekuće održavanje ogleda se u: obilaženju objekata, otklanjanju nedostataka na infrastrukturi, kao što je zamjena poklopaca na kablovskim okнима, saniranje oštećene kanalizacije i sl. Sve troškove održavanja tk i energetske kanalizacije Društvo finansira iz sopstvenih sredstava.

5. PROJEKAT OPTIČKE MREŽE

„Komunalne usluge“ d.o.o. - Podgorica je telekomunikacioni operator na domaćem tržištu i posjeduje sopstvenu optičku mrežu na području Glavnog grada. Aktivnosti na proširenju optičke mreže kojom se optičko vlakno dovodi do poslovnih korisnika, a koje se uvrštavaju u poslednju generaciju optičkih mreža – FTTP su predviđene za realizaciju tokom 2016. godine. Za razliku od većine kablovskih i internet operatera našem Društvu je dato na korišćenje i održavanje vrlo značajna tk i energetska infrastruktura na području Glavnog grada.

Naše Društvo je u protekloj godini održavalo optičku infrastrukturu u dužini od oko 60 km.

Realizacijom optičke mreže povezani su sljedeći organi Glavnog grada:

Sekretarijati:

- Sekretariat za planiranje i uređenje prostora i zaštitu životne sredine
- Sekretariat za komunalne poslove i saobraćaj
- Sekretariat za lokalnu samoupravu

Uprava:

- Uprava javnih lokalnih prihoda

Direkcija:

- Direkcija za Imovinu

Posebne službe:

- Komunalna policija
- Komunalne inspekcija
- Služba zaštite
- Centar za informacioni sistem Glavnog Grada

Društva sa ograničenom odgovornošću:

- Komunalne usluge d.o.o
- Vodovod i kanalizacija d.o.o. (poslovna zgrada Vodovoda, vodoizvorište Mareza i vodoizvorište park šuma Zagorič)
- Agencija za stanovanje d.o.o.

Istovremeno, postojeća optička mreža Glavnog Grada proširena je za dodatnih 20 km.

Pri tom treba pomenuti uspostavljanje optičkih linkova, i to:

- Glavni grad - Gradska opština Tuzi;
- Željeznička stanica- Nadzorni centar (CAUS);
- Kružni tok prema Tuzima - Poslovna zgrada Komunalnih usluga
- Glavni grad (zgrada Opštine) – Komunalna inspekcija (Ul. 4. Jula)

Planiramo da u narednom periodu optički povežemo u naš sistem i Upravu policije, Ministarstvo za informacione tehnologije, Radio difuzni centar i RTV, Republički fond za zdravstveno osiguranje, kao i da sa kompanijom Wireless Montenegro partnerski distribuiramo Internet zainteresovanim korisnicima.

U cilju proširenja TK kanalizacije i uspostavljanja bolje veze sa ruralnim naseljima, vršena je izrada nove kanalizacije u dužini od oko 5km u Berima, kao i na putnom pravcu Podgorica-Kući (potez od Centra za rehabilitaciju i resocijalizaciju korisnika psihoaktivnih supstanci do Vrbice) u dužini od oko 2.5 km.

Ovo Društvo je uz saglasnost Odbora Direktora i Gradonačelnika Glavnog grada skloplilo Ugovor sa kompanijom Mtel d.o.o. Podgorica o poslovno tehničkoj saradnji na zajedničkom postavljanju optičkih kablova na stubovima javne rasvjete, gdje će 25% izgrađenih optičkih kapaciteta pripasti Glavnom gradu. Postavljanje pomenutih optičkih kablova predviđeno je na širem i užem području Glavnog grada, osim u ulicama koje pripadaju centralnoj zoni grada.

Optički kapaciteti koji će pripasti našem Društvu dijelom će se iskoristi za povezivanje subjekata Glavnog grada koji do sada nisu bili dio optičke mreže Glavnog grada, kao i za upravljanje (monitoring) sistema javne rasvjete, svjetlosne signalizacije i video nadzora. Ostatak slobodnih optičkih vlakana iskoristiće se u komercijalne svrhe.

Realizacijom ovog projekta, sve predškolske i školske ustanove na teritoriji Glavnog grada dobiće besplatan internet na period od 10 godina. Pored ovih benefita, dodatni benefit dobiće građani Glavnog grada u vidu značajnog smanjenja troškova po osnovu pružanja telekomunikacionih usluga (kablovska TV, Internet i telefonija) od strane drugih telekomunikacionih provajdera.

6. TROŠKOVI ELEKTRIČNE ENERGIJE

Troškovi električne energije za 2015.god. su iznosili 1.058.072,40 eura (odnosno budžetski izdatak 1.259.106,57 eura - sa PDV-om). Javna rasvjeta je sistem koji se neprestano uvećava s obzirom na stalni porast teritorije Glavnog grada Podgorice koji je pokrivena ovim sistemom, tako da je na kraju 2015. godine brojala 28.580 rasvjetnih tijela i oko 3.5 MW instalisane snage i time spada u veliki razgranati sistem. Stoga su, tekući troškovi za održavanje ovakvog sistema veliki, kao i troškovi za utrošenu električnu energiju. Naša poslovna politika ima za cilj sprovоđnje mјera i aktivnosti za minimiziranje pomenutih troškova, s obzirom na cijene energetika koje imaju tendenciju stalnog rasta. Na osnovu istog preduzete su brojne aktivnosti kao:

- ugradnja sistema za uštedu električne energije,
- promjena tarife obračuna električne energije,
- dobijanje nove kategorije obračuna odnosno statusa "10 kV distributivni potrošač", i grupisanje mјernih mјesta,
- zamjena "živinih svjetlosnih izvora" sa svjetlosnim izvorima većeg stepena efikasnosti i dužeg vijeka trajanja,
- ugradnja astronomskih uklopnih časovnika.

Nakon sprovedenih mјera i aktivnosti imamo u planu i da povećamo uštede, i podignemo javnu rasvjetu na jedan savremeni nivo i to kroz ugradnju svjetiljki najnovije generacije sa LED diodama, i primjenom daljinskog sistema upravljanja, kao i instaliranje svjetiljki na solarnu energiju.

III RAD ORGANA UPRAVLJANJA

U 2015. godini Odbor direktora Društva je održao 13 (trinaest) sjednica.

Odbor direktora Društva je na ovim sjednicama razmatrao i usvajao: Izvještaj o izvršenom popisu imovine Društva za 2014.godinu, Izvještaj o radu Društva za 2014.godinu, kvartalne izvještaje o radu i finansijskom poslovanju Društva u 2015.godini, Informacije o mjerama štednje električne energije na objektima javne rasvjete, Informaciju o nastavku aktivnosti na isključenju nelegalnih priključaka sa mreže javne rasvjete, Informaciju o zaključenim ugovorima o poslovno tehničkoj saradnji sa kompanijom M-tel d.o.o. Podgorica, Program rada Društva za 2016.godinu i Plan javnih nabavki Društva za 2016.godinu.

Takođe u razmatranom periodu donijeta je Odluka o izboru i imenovanju Pomoćnika izvršnog direktora „ Komunalne usluge“ d.o.o. Podgorica, Izmjena i dopuna Pravilnika o organizaciji i sistematizaciji radnih mesta, zatim Pravilnik za postupanje „Komunalne usluge“ d.o.o. Podgorica prilikom sproveđenja postupka javne nabavke neposrednim sporazumom, Pravilnik o kancelarijskom i arhivskom poslovanju kao i Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o rješavanju stambenih potreba zaposlenih „Komunalne usluge“ d.o.o. Podgorica.

Takođe na osnovu Inicijative Odbora direktora Društva Skupština Glavnog grada Podgorice donijela je Odluku o izmjenama i dopunama Odluke o postavljanju, građenju i uklanjanju privremenih objekata montažnog karaktera na teritoriji Glavnog grada Podgorice ("Sl. list Crne Gore - opštinski propisi", br. 11/14 i 27/15) kojom je između ostalog propisano da se postavljanje reklamnih panoa odobravaju javnoj službi kojoj su povjereni poslovi održavanja javne rasvjete, radi reklamiranja djelatnosti, proizvoda i usluga, drugih pravnih lica i preduzetnika.

IV ORGANIZACIJA I KADROVSKA OSPOSOBLJENOST

Osnovni oblici organizovanja Društva su Sektori, i to:

- Sektor za tehničko operativne poslove
- Sektor za ekonomsko pravne poslove

U okviru Sektora za tehničko operativne poslove organizovane su službe, i to:

- a) Služba za održavanje javne rasvjete
- b) Služba za održavanje svjetlosne signalizacije i tk infrastrukture

U okviru Sektora za ekonomsko pravne poslove organizovane su službe, i to:

- a) Služba za finansijsko – računovodstvene poslove i komercijalu
- b) Služba za pravne i opšte poslove

Kvalifikaciona struktura zaposlenih u Društvu na dan 31.12.2015. godine

• Nivo kvalifikacija VII1	24	izvršioca
• Nivo kvalifikacija VI	3	-II-
• Nivo kvalifikacija V	2	-II-
• Nivo kvalifikacija IV2	8	-II-
• Nivo kvalifikacija IV1	36	-II-
• Nivo kvalifikacija III	4	-II-
• Nivo kvalifikacija I1	2	-II-

Ukupno: 79 izvršilaca

Od toga na neodređeno vrijeme 79 izvršilaca, 1 pripravnik prema programu Vlade Crne Gore za zapošljavanje lica sa stečenim visokim obrazovanjem i 3 pripravnika sa srednjom stručnom spremom.

Disciplinski organi Društva

U ovom izještajnom periodu podnijete su dvije disciplinske prijave protiv zaposlenih u ovom Društvu, čiji ishodi su bili lakše povrede radnih obaveza za koje su određene odgovarajuće novčane kazne.

V PODACI O POSLOVNOM PROSTORU I OPREMI

Društvo je u 2013.god. završilo izgradnju magacinskog prostora u servisnoj zoni veličine cca 200 m². Izvršeno je preseljenje materijala i na taj način su oslobođene neuslovne prostorije u kojima je do tada skladišten.

U 2014.god. izvršili smo djelimičnu adaptaciju četiri prostorije priručnog magacina, zbog ograničenih finansijskih sredstava. U navedenim prostorijama planirano je osposobljavanje radionica koje su Društvu neophodne i to radionice za servis i opravku osnovnih sredstava i radionicu za održavanje vozog parka.

U 2015. smo izvršili adaptaciju radionica i iste opremili osnovnom opremom koja je neophodna kako bi radnici imali prostor za presvlačenje i kvalitetno odlaganje LZSiO shodno Zakonu o zaštiti na radu.

Operativne ekipe Društva su opremljene ličnim i grupnim alatima i uređajima, neophodnim za obavljanje djelatnosti u skladu sa zakonom.

U prethodnom periodu nabavljeno je vozilo Renault Trafic koji je opremljeno savremenom opremom za ispitivanje kablova čime je stvorena mogućnost brzog i efikasnog lociranja kvarova na kablovima za javnu rasvjetu, kao i na drugim objektima. Ovaj komplet uređaja omogućava lociranje podzemnih instalacija a što je neophodno za formiranje baze podataka kod izrade katastra.

„Komunalne usluge“ d.o.o - Podgorica raspolaže voznim parkom u sledećem obimu i stanju:

1. Specijalno radno vozilo IVECO EUROCARGO ML180E25. Opšte stanje vozila je zadovoljavajuće.
2. Specijalno radno vozilo IVECO DAILY 65C18. Nabavljeno je 2008.g. sa teleskopskom platformom predviđenom za podizanje tereta. U nedostatku radnih korpi, na ovoj platformi je montirana improvizovana korpa za rad na visini za dva električara. Ovakvo vozilo nema komande u korpi i nije izolovano do 1000 V, pa rad sa ovom korporom nije preporučljiv. Obzirom na veliki obim posla a manjak korpi, veoma je vidan veliki stepen amortizacije.
3. Specijalno radno vozilo IVECO DAILY 35C11. Nabavljeno je 2001.g. Jedino je raspoloživo vozilo koje služi namjeni (komande u korpi, izolovano do 1000 V) za održavanje javne rasvjete i svjetlosne signalizacije. Obzirom na veliki obim posla a manjak korpi, veoma je vidan veliki stepen amortizacije.
4. Specijalno radno vozilo ISUZU D-MAX pick-up. Nabavljeno je 2006.g. isključeno iz upotrebe zbog totalne havarije vozila u aprilu 2014.g.
5. Pick up – NISSAN NAVARA 2.5 dCI. Raspolaže se sa 2 vozila, nabavljena 2008.g. a njihovo opšte stanje je zadovoljavajuće.
6. Putničko vozilo – Toyota Avensis 2.0 D4D. Vozilo potrebno za gradski i međugradski prevoz. Vozilo je nabavljeno 2004.g. a opšte stanje vozila je zadovoljavajuće. Potrebna su ulaganja na karoseriji i na ogibljenju vozila.
7. Specijalno-ispitno vozilo Renault Traffic – Teretno vozilo, čiji je cijelokupan teretni prostor opremljen savremenim uređajima za ispitivanje podzemnih instalacija, traženje kvarova i njihovu opravku. Opšte stanje vozila i opreme je zadovoljavajuće.
8. Pick-up Dacia Logan 1.5 dCI. Vozilo na raspolaganju od 2008.g. Opšte stanje vozila je zadovoljavajuće.

9. Putničko-transportno vozilo Renault Clio 1.5 dCI. Vozilo nabavljeno 2013.g. kao polovno dok je proizvedeno 2009.g. Opšte stanje vozila je zadovoljavajuće a na raspolaganju su 2 vozila.
10. Kombinovano vozilo – Volkswagen Caddy. Vozilo nabavljeno 2013.g. kao polovno dok je proizvedeno 2007.g. Opštenje stanje vozila je zadovoljavajuće a na raspolaganju su 2 vozila.
11. Teretno vozilo - Peugeot Expert. Vozilo sa zatvorenim teretnim prostorom, adaptirano kao pokretna radionica sa specijalnim alatima i određenom količinom materijala. Nabavljeno je 2009.g. kao polovno a proizvedeno je 2003.g. Vozilo se koristi svakodnevno i u tri smjene, pa je vozilo prilično amortizovano.

VI ODNOS I SARADNJA SA ORGANIMA, ORGANIZACIJAMA I DR. SUBJEKTIMA

U 2015.godini nastavili smo saradnju sa svim organima, službama i društвima čiji je osnivač Glavni grad Podgorica, a u prvom redu sa Sekretariјatom za komunalne poslove i saobraćaj.

Takođe, imali smo saradnju i sa AD „Elektroprivreda“ Crne Gore preko FC „Snabdijevanje“-Podgorica u vezi poslova iz redovne djelatnosti, kao i sa Regulatornom agencijom za energetiku u smislu da smo nastavili aktivnosti u vezi promjene kategorije potrošača iz kategorije „Distributivni potrošač 0,4 kV“ u kategoriju „Distributivni potrošač 10 kV“, kao i aktivnosti u vezi smanjenja cijene električne energije na mјernim mjestima gdje nijesu ispunjeni tehnički uslovi za promjenu kategorije potrošnje.

Naše Društvo je u ovoj godini imalo saradnju i sa Komunalnom policijom u pogledu saniranja nedostataka na objektima javne rasvjete i svjetlosne signalizacije po njihovim nalozima. Takođe, sa Upravom policije – Područna jedinica Podgorica smo imali saradnju u pogledu brzog i efikasnog registrovanja i uklanjanja šteta na objektima javne rasvjete i svjetlosne signalizacije što je doprinisalo nesmetanom odvijanju saobraćaja, kao i implementacija raznih projekata, a sve radi povećanja bezbjednosti imovine i lica.

Pored toga, u granicama planiranih troškova, često smo izlazili u susret potrebama zdravstvenih ustanova, škola i vrtića na teritoriji Glavnog grada, a sve radi suzbijanja okupljanja nepoželjnih lica (narkomana i vandala) koji u kasnim večernjim časovima narušavaju javni red i mir, lome i uništavaju inventar objekata i uznemiravaju okolne građane bukom i galamom.

VII PODACI O FINANSIJSKOM POSLOVANJU

Bilans uspjeha za 2015.godinu

R.br.	Elementi	Ostvareno 2014. god.	Plan 2015.god.	Ostvareno 2015. god.	Index 5/3	Index 5/4
1	2	3	4	5	6	7
A	UKUPNI PRIHODI (I+II+III)	2.592.760	4.898.886	3.315.516	128	68
I	Poslovni prihodi	2.589.682	4.898.886	3.315.516	128	68
II	Finansijski prihodi					
III	Ostali prihodi	3.078		0		
B	UKUPNI RASHODI (I+II+III)	2.588.118	4.898.886	3.300.947	128	67
I	Poslovni rashodi	2.588.118	4.898.886	3.298.312	127	67
1	Troškovi materijala i el.energije	1.304.078	3.260.886	1.627.435	125	50
2	Troškovi zarada i dr.ličnih primanja	944.322	955.000	1.107.308	117	116
3	Troškovi amortizacije	61.336	70.000	81.362	133	116
4	Ostali poslovni rashodi	278.382	613.000	482.207	173	79
II	Finansijski rashodi			2.635		
1	Rashodi kamata			2.635		
2	Ostali finansijski rashodi					
III	Neposlovni i vanredni rashodi					
1	Gubici od prodaje i rashodi					
2	Rashodi iz ranijih godina					
3	Manjkovi i rashodi osn.sred.					
	BRUTO REZULTAT POSLOVANJA	4.642		14.569	314	
	POREZ NA DOBIT	418		1.311		
	NETO REZULTAT POSLOVANJA	4.224		13.258		

Napominjemo da su ostvareni prihodi i rashodi manji od planiranih iz razloga što u 2015.god. nije realizovan projekat vezan za LE diode već je realizacija projekta prenesena za 2016. godinu.

Iz navedenog proizilazi da su PRIHODI Društva izraženi u eurima u 2015. godini sljedeći:

- Prihod iz Budžeta za ostvarenje javne funkcije 926.040
- Prihod iz Budžeta po osnovu javne rasvjete..... 1.058.072
- Prihod iz Budžeta za razvoj optičke mreže..... 12.386
- Prihod iz Budžeta po osnovu postavljanja i izgradnje javne rasvjete..... 251.522
- Prihod iz Budžeta po osnovu tekućeg održavanja javne rasvjete..... 84.033
- Pihod iz Budžeta po osnovu nabavke specijalnog vozila..... 55.000
- Prihodi od pružanja usluga trećim licima iz osnovne djelatnosti..... 194.778
- Prihodi od pružanja usluga trećim licima iz sporednih djelatnosti..... 552.143
- Ostali prihodi..... 181.542

UKUPNO..... 3.315.516

Programom rada "Komunalne usluge" d.o.o. Podgorica za 2015. godinu predviđeno je obavljanje poslova iz domena javne funkcije (održavanje objekata javne rasvjete i svjetlosne signalizacije) u vrijednosti od 926.040,00 eura i sredstva za ove namjene obezbijeđena su iz Budžeta Glavnog grada Podgorice za navedenu godinu. Program rada u ovom dijelu realizovan je u potpunosti.

Prihodi po osnovu utrošene električne energije za javnu rasvjetu iznosi su 1.058.072,00 eura. „Komunalne usluge“ d.o.o. i ove godine nastavlja sa uštedama utrošene električne energije kroz svoje stručne programe.

Budžetom Glavnog grada za 2015.god. opredijeljen je iznos od 300.000,00 eura za investiciono održavanje javne rasvjete. Kao što se iz prezentiranih tabela može uočiti izvedeni su radovi na izgradnji javne rasvjete u vrijednosti od 299.310,62 eura i ostvaren prihod u iznosu od 251.521,53 eura.

Takođe, Budžetom Glavnog grada za 2015.god. opredijeljena su sredstva u iznosu od 100.000,00 eura za tekuće održavanje javne rasvjete koje je Društvo koristilo za rekonstrukciju sistema javne rasvjete i svjetlosne signalizacije na teritoriji Glavnog grada Podgorice. Planirane aktivnosti u okviru ove stavke su u potpunosti realizovane što znači da je ostvaren prihod od 84.033,00 eura.

Budžetom Glavnog grada za 2015.god. opredijeljen je iznos od 55.000,00 eura za nabavku dizalice - specijalnog vozila. Sproveden je postupak javne nabavke ovog vozila i planirani prihod realizovan u decembru 2015.god.

Programom rada za 2015.god. Društvo je planiralo da se nedostatak sredstva opredijeljenih Budžetom Glavnog grada za održavanje javne rasvjete i svjetlosne signalizacije nadoknadi iz pružanja usluga trećim licima. U ovom dijelu pružane su usluge iz domena osnovne djelatnosti i, kao što je već navedeno, iz djelatnosti vezane za projekat optičke mreže i ispitivanje visokonaponskih kablova specijalno opremljenim vozilom. Ukupan iznos prihoda ostvarenih od pružanja usluga trećim licima iznosi 746.921,00 eura. Od tog iznosa 463.230,57 eura čine prihodi ostvareni u oblasti telekomunikacija. Iz domena osnovne djelatnosti prema trećim licima pružane su usluge izgradnje javne rasvjete, izgradnje svjetlosne signalizacije, iznajmljivanja specijalnih vozila i raznih opravki u okviru čega je ostvaren prihod od 194.778,00 eura. Ostvarena je saradnja sa Agencijom za izgradnju i razvoj Podgorice na kojoj konstantno insistiramo iz razloga što posjedujemo potrebnu opremu i kadar za izvođenje svih vrsta radova iz domena osnovne djelatnosti. Ostatak prihoda od pružanja usluga trećim licima u iznosu od 88.912,43 eura obezbijeđen je upotrebom specijalnog vozila za ispitivanje kablova, nadoknadom šteta na objektima javne rasvjete ostvarenih preko osiguravajućih društava. Posebno je bitno napomenuti da su u 2015.god. „Komunalne usluge“ d.o.o. – Podgorica jedina kompanija koja je posjedovala Licencu za ovu djelatnost, a što je doprinijelo značajnom povećanju prihoda po ovom osnovu.

Ostali prihodi u iznosu od 181.542,00 eura ostvareni su po poravnanjima iz sudskih sporova, refundacijama zarada radnika za bolovanje duže od 60 dana, refundacijama zarada radnika na porodiljskom odsustvu, po knjižnjim odobrenjima od dobavljača. Takođe, kao osnovna sredstva su uknjiženi objekti ili tk kanalizacija čiju su izgradnju finansirale Komunalne usluge d.o.o.

RASHODI Društva izraženi u eurima za 2015.godinu su sljedeći:

• Troškovi materijala.....	569.363
• Troškovi po osnovu javne rasvjete	1.058.072
• Troškovi zarada i drugih ličnih primanja.....	1.107.308
• Troškovi amortizacije.....	81.362
• Ostali troškovi.....	482.207
• Troškovi kamata.....	2.635
UKUPNO.....	3.300.947

Dio troškova materijala u iznosu 514.102,68 eura predstavljaju troškovi materijala izrade odnosno osnovnog materijala koji je utrošen u procesu obavljanja javne funkcije (svetiljke, sijalice, prigušnice, betonski i metalni stubovi, razne vrste kablova i sl.). Od tog iznosa 301.456,87 eura predstavljaju troškovi materijala koji je utrošen za tekuće održavanje javne rasvjete dok se ostatak odnosi na troškovi materijala koji je utrošen za izgradnju novih objekata javne rasvjete. Troškovi goriva i maziva su iznosili 34.533,81 eura, dok su troškovi utrošene el.energije u glavnoj zgradi i magacinima iznosili 12.057,04 eura. Troškovi rezervnih djelova su iznosili 1.710,24 eura, dok se ostatak u iznosu od 6.959,23 eura odnosi na troškove kancelarijskog i potrošnog materijala, alata i sitnog inventara.

Troškovi javne rasvjete su iznosili 1.058.072,00 eura. U prethodnim poglavljima su detaljno objašnjeni efekti uštede ostvareni od strane ovog Društva.

Troškovi zarada i drugih ličnih primanja su iznosili 1.107.308,00 eura a obuhvataju pored zarada troškove naknada članovima Odbora direktora, troškove u slučaju smrti zaposlenog, ili duže i teže bolesti shodno Kolektivnom ugovoru, dnevnicu za službena putovanja u zemlji i inostranstvu, ugovore o pružanju usluga, otpremnine za odlazak u penziju ili sporazumno raskid ugovora.

Troškovi amortizacije osnovnih sredstva tj.opreme i građevinskih objekata u ovoj godini iznose 81.362,00 eura.

Što se ostalih poslovnih rashoda tiče, Društvo ne posjeduje svoju mehanizaciju kojom bi mogao da izvršava grube građevinske radove (iskopi, rupe za stubove, betoniranje i sl.). Zbog toga je primorano da za navedene poslove angažuje dobavljače. Troškovi proizvodnih usluga za 2015.god. iznosili su 90.897,52 eura. Troškovi neproizvodnih usluga iznosili su 52.829,07 eura. Takođe, u okviru zakupa kablovske kanalizacije, mobilnih i fiksnih telefona ostvaren je trošak od 18.261,89 eura. Više puta smo upozoravali da je vozni park u dosta lošem stanju što se posebno odnosi na specijalna vozila. U 2015.god. troškovi održavanja voznog parka su iznosili 29.896,00 eura. Izvršen je i otpis potraživanja po pravosnažnim i izvršnim presudama sudova koje se odnose na potraživanja JKP tj, prije 2007.god. u iznosu od 72.908,35 eura, kao i otpis potraživanja koja su vezana za isti period u iznosu od 64.056,75 eura. Ostali poslovni rashodi podrazumijevaju i troškove zdravstvenih usluga za zaposlene, troškove održavanja čistoće, troškove osiguranja radnika, troškove bankarskih usluga, troškove reprezentacije, troškove platnog prometa, ostale poreze (koji nijesu odbitna stavka na PDV prijavi), troškove pomoći licima koja su nesposobna za rad, troškove sponzorstva sportskim klubovima, vjerskim i kulturnim organizacijama, troškove administrativnih taksi, nematerijalne troškove, troškove

registracije motornih vozila, troškove sindikata i troškove stručnog usavršavanja zaposlenih.

Na kraju analize značajno je napomenuti da Društvo redovno izmiruje obaveze za poreze i doprinose Poreskoj upravi po osnovu zarada i drugih ličnih primanja po poreskoj prijavi IOPPD. Takođe, poreski dug po osnovu Poreza na dodatu vrijednost u potpunosti je izmiren dana 11.01.2016.god.

Takođe, treba napomenuti da je poslovni rezultat Društva pozitivan iako je prihod iz poslovanja sa trećim licima utrošen kako bi se nadoknadila sredstva koja nedostaju za kvalitetno obavljanje javne funkcije odnosno redovno održavanje objekata javne rasvjete i svjetlosne signalizacije.

VIII OCJENA STANJA I PREDLOG MJERA

Osnovna djelatnost Društva sa ograničenom odgovornošću „Komunalne usluge“ - Podgorica je održavanje javne rasvjete i svjetlosne signalizacije. Ona obuhvata održavanje oko 28.564 rasvjetnih tijela, 22.126 raznih stubova, 655.600 m kablova i 47 semaforizovanih raskrsnica kao i održavanje energetske i tk infrastrukture. Pored osnovne djelatnosti odnosno kvalitetnog održavanja, ovo Društvo predlaže i realizuje razna tehnička rješenja u cilju uštede električne energije i kvalitetnijeg osvjetljenja. Takođe, „Komunalne usluge“ d.o.o – Podgorica je registrovan kao telekomunikacioni operater. Težimo proširivanju osnovne djelatnosti, u cilju valorizovanja određenih rentabilnih resursa koji su u vlasništvu Glavnog grada.

Uzimajući u obzir da se broj rasvjetnih tijela koja održavamo svakodnevno uvećava, pa je instalisana snaga rasvjete preko 3,5 MW, uvećavaju se i troškovi za električnu energiju i troškovi održavanja. U cilju smanjenja pomenutih troškova ovo Društvo istražuje nove mogućnosti kao što su ugradnja LED svjetiljki, elektronskih prigušnica, centralizovani sistemi za regulaciju svjetlosnog fluksa, uređaji za upravljanje režimima rada rasvjete i dr.

U ranijem periodu ugrađeno je 30 sistema za regulaciju svjetlosnog fluksa, koji smanjuje intenzitet osvjetljenosti u periodima slabije frekvencije saobraćaja. Ovi uređaji su ugrađeni na lokacijama sa velikom instalisanom snagom, pa je ušteda koja se postiže na ovaj način oko 25%. Izvršena je modernizacija dva ovakva sistema, čime je moguće postići uštedu i do 40% u električnoj energiji. Pored uštede, povećava se broj radnih časova svjetlosnih izvora, tj. smanjuje se potreba i trošak održavanja.

Na tržištu se naprestano nameću savremene tehnologije kakve su LED svjetiljke i elektronske prigušnice. Kako su one još uvijek u povoju, za profesionalnu upotrebu kakva je javna rasvjeta, naše Društvo im je pristupilo sa dozom opreza. Zbog toga je u 2013. godini realizovan veliki broj pilot projekata, koji su pokazali da LED tehnologija, i pored obećavajućih karakteristika, još uvijek nije za upotrebu u javnoj rasvjeti, naročito kada se radi o njihovoj ugradnji na postojećoj infrastrukturi. Zbog toga smo nastavili sa ovakvim pristupom i u 2014.g. i 2015.g. pa se došlo do zaključka da se LED svjetiljke ubrzano razvijaju. LED svjetiljke koje su testirane u 2015.g. su bile efikasnije i kvalitetnije nego konvencionalne svjetiljke koje rade na principu pražnjenja u gasu. Takođe elektronska predspojna naprava omogućava dodatne uštede, pa se ugradnjom ovih svjetiljki predviđa ušteda koja nije manja od 50% a uz održavanje ili poboljšavanje postojećih fotometrijskih okolnosti. Zbog toga, ovo društvo je iniciralo ažuriranje postojećih tehničkih preporuka, i u narednom periodu će nastojati da nabavlja samo kvalitetne LED svjetiljke. Nabavku manje efikasnih svjetiljki smatramo neopravdanim. U tom smislu naše Društvo je krajem 2015. godine raspisalo tender za nabavku LED savremenih, efikasnih svjetiljki u iznosu od 336.624,23€, a čiju realizaciju očekujemo u 2016. godini.

Takođe, povećava se i obim električnih kablova koje održavamo. Održavanje podzemnih kablova je znatno skuplje nego vazdušnih, pa stoga nabavljamo kvalitetne materijale za opravku električnih kablova javne rasvjete. Sva eventualna oštećenja na kablu se brzo i efikasno lociraju i otklanjavaju uz pomoć savremenog ispitnog vozila koje posjedujemo. Ova oštećenja su posledica uglavnom dotrajalosti samih kablova. Ovaj komplet uređaja omogućava i lociranje podzemnih instalacija koje su neophodne za izradu katastra i geodetskih podloga za sopstvene potrebe i potrebe trećih lica.

U cilju efikasnijeg upravljanja objektima javne rasvjete kao i stvaranja mogućnosti za uvođenje sistema daljinskog nadzora i upravljanja, a u skladu sa usvojenim Preporukama, potrebno je izvršiti ugradnju slobodnostojećih opremljenih ormara (u kojima je ugrađen sistem za uštedu u potrošnji električne energije), čime bi se postojeće

polje javne rasvjete izmjestilo iz, u većini slučajeva, dotrajalih distributivnih trafostanica TS 10/0,4 kV. Rekonstrukcija podrazumijeva ugradnju novih brojila sa integriranim uklopnim časovnikom, koje nam ustupa Elektroistribucija Podgorica, kao i ostali potrošni elektro materijal sa astronomskim uklopnim časovnikom, a što predstavlja naš trošak.

S obzirom na velik obim gradske infrastrukture koji se neprestano uvećava, planiramo nabavku raznih alata kao i specijalnih vozila. Na ovaj način stekli bi se uslovi da se odazovemo povećanim zahtjevima za održavanje znatne infrastrukture.

Dodatne probleme nam stvaraju nesavjesni građani, koji na vandalski način demoliraju objekte javne rasvjete. Na području Glavnog grada, u toku 2015. godine, svi javni parkovi, šetališta, staze, spomenici, mostovi, fontane i drugo su bili u manjoj ili većoj mjeri na meti vandala. Tako su rasvjeta u Kraljevom parku kao i semafori na Bulevaru Svetog Petra Cetinjskog u oktobru 2015.g. u većoj mjeri demolirani što je stvorilo dodatni i neplanirani trošak.

U cilju podizanja kvaliteta rada gradskih službi na nivou Glavnog grada u martu 2015. godine počeo je sa radom call centar "Sistem 48" na kojem građani prijavljuju sve probleme vezane za komunalnu infrastrukturu na nivou Glavnog grada i gradskih opština. S obzirom da je po ovom osnovu našem Društvu u toku 2015. godine upućeno 363 zahtjeva, te da pored svih drugih svakodnevnih obaveza na polju tekućeg i investicionog održavanja rasvjete ovo iziskuje dodatne troškove održavanja i angažman radne snage i vozila prvenstveno zbog ograničenog vremena i raštrkanosti zahtjeva na koje treba odgovoriti u zadatom roku. Pošto je ovaj sistem u začetku i da još uvjek građani nisu u velikoj mjeri upoznati sa načinom njegovog funkcionisanja, mišljenja smo da će kako bude vrijeme odmicalo sve veći broj prijava biti upućen na riješavanje a time dodatno opteretiti naš sistem funkcionisanja. Istimemo da bi povećanjem broja radnika i nabavke novih dizalica kao i nabavkom raznih alata i kvalitetnog materijala, stvorili uslove da naše društvo na efikasan, brz i kvalitetan način može da odgovori na sve zahtjeve koji su nam dati u nadležnost našeg Društva.

Iz opredjeljenja za savremenim planiranjem i održavanjem objekata javne rasvjete i svjetlosne signalizacije proističe potreba za nabavkom softverskog paketa za izradu katastra objekata koji su nam povjereni na održavanje, a sve u cilju smanjenja troškova održavanja istih za koji u ranijem periodu nije bilo sredstava.

"Komunalne usluge" d.o.o je telekomunikacioni operator na domaćem tržištu i posjeduje sopstvenu optičku mrežu na području Glavnog grada. Planiramo, gradimo i stalno proširujemo optičku mrežu kojom se optičko vlakno dovodi do poslovnih korisnika i spada u poslednju generaciju optičkih mreža – FTTP. Za razliku od većine kablovskih i internet operatera naše Društvo je vlasnik vrlo značajne tk i energetske infrastrukture na području Glavnog grada. Naime, naše Društvo preuzealo je na korišćenje i održavanje cijelokupnu tk i energetsku infrastrukturu koju je gradio Glavni grad i Agencija za izgradnju i razvoj Podgorice.

Jedan od strateških ciljeva našeg Društva je unapređenje informacionog sistema Glavnog grada, stoga je u prethodnom periodu započeta izgradnja optičke infrastrukture sa namjerom da se funkcionalno povežu svi subjekti Glavnog grada. Zahtjeve visokih bitskih brzina, visoke pouzdanosti i raspoloživosti efikasno mogu da obezbjede praktično samo savremene optičke komunikacije, stoga je preovladalo opredjeljenje da se u izgradnji i razvoju komunalne komunikacione infrastrukture Glavnog Grada komunalna komunikaciona mreža gradi sa Optičkim kablovima.

Danas, zahvaljujući našoj optičkoj mreži velikog kapaciteta, koja se sastoji od 60 km optičkih kablova položenih na užem i širem području grada, povezani su mnoge opštinske i državne institucije.

Vizija razvoja optičke telekomunikacione infrastrukture usmjerenja je na razvoj tzv. FTTH (fiber to the home) ili optike do pojedinačnog korisnika. U zavisnosti od finansijske situacije, planiramo da u narednom periodu dalje širimo optičku mrežu, kao i da kroz privatno-javno partnerstvo nabavkom neophodne aktivne opreme proširimo telekomunikacione servise, pružajući na taj način nove kvalitetne i pouzdane servise trećim licima kao što su IP televizija, VOIP i internet.

Namjera je Društva da kroz privatno-javno partnerstvo proširi telekomunikacione servise, pružajući na taj način nove kvalitetne i pouzdane servise trećim licima kao što su kablovska televizija, fiksna telefonija i internet. Procijenjena vrijednost ovog projekta je 5.000.000,00 eura. Cjelokupni iznos bi obezbijedio odabrani poslovni partner iz sopstvenih sredstava ili kreditnih institucija.

Društvu sa ograničenom odgovornošću "Komunalne usluge" Podgorica su povjereni na upravljanje i održavanje, pored TK infrastrukture i elektroenergetska infrastruktura čiju je izgradnju finansirao Glavni grad. Ova infrastruktura se poslednjih godina značajno uvećala, pa je u prvom koraku izvršeno evidentiranje svih objekata kojih ima 176 i prema okončanim situacijama ukupna investiciona vrijednost za ove objekte je preko 8.350.000,00 eura. U toku je prikupljanje kompletne dokumentacije za sve objekte (upotrebljene dozvole, geodetske podloge, građevinske dozvole i dr.) koja nam je potrebna da ostvarimo naše zakonsko pravo, i povratimo ova veoma značajna sredstva.

U ovom kriznom period, svjesni limitiranosti Budžeta Glavnog grada, sve svoje materijalne i ljudske resurse usmjerili smo u pravcu pružanja usluga trećim licima.

Napominjemo, da je Društvo i ove godine pružanjem usluga iz osnovne djelatnosti i iz oblasti energetike i optike ostvarilo prihode od 746.921,00 eura. Ova sredstva su uglavnom iskorišćena na tekuće održavanje i modernizaciju sistema javne rasvjete i svjetlosne signalizacije kao i na proširenje optičke infrastrukture. Društvo planira da i u narednom periodu sredstva ostvarena iz poslovanja s trećim licima usmjerava ka kvalitetnijem održavanju javne rasvjete i svjetlosne signalizacije. Moramo napomenuti da je iznos koji je opredijeljen za javnu funkciju dovoljan samo za isplatu zarada zaposlenih dok svi ostali troškovi poslovanja padaju na teret našeg Društva. Istočemo da je ovo Društvo Programom rada za 2015.godinu predvidjelo da će troškovi utrošenog materijala za održavanje javne rasvjete iznositi 300.000,00 eura. Samo troškovi osnovnog materijala utrošenog za tekuće održavanje javne rasvjete iznosili su 301.456,87 eura, dok je Budžetom Glavnog grada za ove svrhe u istom periodu opredjeljen iznos od 100.000,00 eura.

Konačno, "Komunalne usluge" d.o.o - Podgorica će nastojati da u narednom periodu, i pored znatnog uvećanja broja rasvjetnih tijela, zadrži nivo kvalitetnog održavanje i sigurnijeg života građana Glavnog grada. Pored toga, ovo Društvo će proširivanjem djelatnosti težiti da pruži i druge usluge poslovnim partnerima po znatno povoljnijim uslovima uz potreban kvalitet i na taj način dodatno rastereti Budžet Glavnog grada.

IZVRŠNI DIREKTOR
Radoica Popović, dipl.ecc.